

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра програмних систем і технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

з навчально-виховної роботи

Наталія ТМЄНОВА

« 29 » серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

для здобувачів вищої освіти

галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Інженерія програмного забезпечення
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: **Жабська Єлизавета Олегівна, доктор філософії**

Пролонговано: на 2027/2028 н.р. _____ (_____) «____» _____ 2027 р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 2028/2029 н.р. _____ (_____) «____» _____ 2028 р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 2029/2030 н.р. _____ (_____) «____» _____ 2029 р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

Розробник: **Жабська Єлизавета Олегівна**, доктор філософії, доцент кафедри програмних систем і технологій

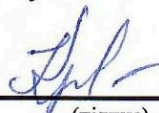
Завідувач кафедри
програмних систем і технологій

 проф. Олексій БИЧКОВ
(підпис)

Протокол № 18 від 17 червня 2026 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету інформаційних технологій

Протокол № 11 від 26 червня 2026 року

Голова науково-методичної комісії Ганна КРАСОВСЬКА
(підпис)

© Єлизавета ЖАБСЬКА, 2026 рік

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Мета дисципліни – сформувати у здобувачів освіти необхідні знання про принципи, моделі, архітектури та технології хмарних обчислень, а також практичні навички проєктування, розробки та розгортання програмних рішень у хмарних середовищах.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні поняття та принципи мови програмування C++, C# або Python.
2. Вміти створювати програмний код.
3. Володіти елементарними навичками програміста.

3. Анотація навчальної дисципліни

Знання, отримані в процесі опанування дисципліни, базуються на принципах розподілених обчислень, віртуалізації, мережевої взаємодії та сучасних підходах до організації обчислювальних ресурсів. Дисципліна поєднує теоретичні основи з практичним застосуванням сучасних хмарних платформ, сервісів, програмних засобів і технологій розгортання програмного забезпечення. У процесі навчання здобувачі набувають необхідних знань і практичних навичок для проєктування, розробки, розгортання та супроводу програмних застосунків у хмарних середовищах.

У дисципліні вивчаються основні поняття та принципи хмарних обчислень, моделі хмарних сервісів і способи їх реалізації, особливості віртуалізації обчислювальних ресурсів, організації хмарного зберігання даних та мережевої інфраструктури. Розглядаються сучасні підходи до побудови хмарних застосунків, контейнеризації, масштабування, балансування навантаження, забезпечення безпеки та моніторингу хмарних систем.

Особливу увагу в дисципліні приділено проєктуванню та розробці програмного забезпечення з використанням хмарних технологій, а також його розгортанню та забезпеченню належної взаємодії між програмними компонентами й хмарними ресурсами. Практична частина передбачає використання сучасних хмарних платформ, засобів контейнеризації, програмних інтерфейсів та інструментів автоматизації для створення і розгортання програмних рішень.

4. Завдання (навчальні цілі)

Завдання вивчення дисципліни полягає у формуванні у здобувачів базових знань з хмарних технологій та опануванні практичних навичок проєктування, розробки, розгортання й супроводу програмних застосунків у хмарних середовищах. Завдання дисципліни визначаються змістом і специфікою предметної області та передбачають дослідження моделей хмарних обчислень, способів організації та використання хмарних ресурсів, принципів віртуалізації, контейнеризації та масштабування, а також сучасних підходів до побудови, захисту й моніторингу хмарних програмних систем.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК1. Здатність ідентифікувати, класифікувати та формувати вимоги до програмного забезпечення.

ФК2. Здатність брати участь у проектуванні програмного забезпечення, включаючи проведення моделювання (формальний опис) його структури, поведінки та процесів функціонування.

ФК4. Здатність формувати та забезпечувати вимоги щодо якості програмного забезпечення у відповідності з вимогами замовника, технічним завданням та стандартами.

ФК6. Здатність аналізувати, вибирати і застосовувати методи і засоби для забезпечення інформаційної безпеки.

ФК8. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

ФК12. Здатність здійснювати процес інтеграції системи, застосовувати стандарти і процедури управління змінами для підтримки цілісності, загальної функціональності і надійності програмного забезпечення.

ФК13. Здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментації з розробки та супроводження програмного забезпечення.

ФК15. Здатність розуміти процеси побудови архітектури програмної системи та архітектурні стилі та застосовувати інструменти проектування архітектури системи, прототипувати та оцінювати архітектурні рішення.

ФК17. Здатність створювати та супроводжувати захищене програмне забезпечення відповідно до вимог сучасних стандартів кібербезпеки та критеріїв безпеки захищених програм.

5. Результати навчання за дисципліною

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні поняття, принципи та характеристики хмарних технологій;	лекція	тест, бліц опитування, виконання STEM проєктів, модульні контрольні роботи, іспит	2%
1.2	знати основні моделі надання хмарних послуг;	лекція,		2%
1.3	знати моделі розгортання хмарної інфраструктури;	лекція,		2%
1.4	знати основні компоненти та архітектурні принципи хмарної інфраструктури;	лекція		2%
1.5	знати основні типи хмарних обчислювальних ресурсів та способи їх віртуалізації;	лекція		2%
1.6	знати принципи зберігання та обробки даних у хмарних середовищах;	лекція		2%
1.7	знати принципи функціонування та основні можливості хмарних мережевих сервісів;	лекція		2%
1.8	знати принципи контейнеризації та оркестрації програмних рішень у хмарному середовищі;	лекція		2%
1.9	знати основні принципи безпеки, автентифікації та контролю доступу в хмарних середовищах;	лекція		4%

1.1 0	знати принципи масштабування, балансування навантаження та забезпечення відмовостійкості хмарних систем;	лекція		4%
1.1 1	знати принципи моніторингу, журналювання та оцінювання продуктивності хмарних ресурсів;	лекція		4%
1.1 2	знати сучасні підходи до автоматизації розгортання та керування хмарною інфраструктурою;	лекція		4%
1.1 3	знати принципи побудови безсерверних застосунків та мікросервісної архітектури;	лекція		2%
1.1 4	знати основні тенденції розвитку хмарних технологій.	лекція		2%
2.1	Вміти створювати та налаштовувати ресурси у хмарному середовищі;	лабораторні заняття	тест, бліц опитування, виконання STEM проєктів, іспит	до 42%
2.2	вміти розгортати програмні застосунки у хмарному середовищі;	лабораторні заняття		
2.3	вміти працювати з віртуальними машинами та хмарними обчислювальними ресурсами;	лабораторні заняття		
2.4	вміти організовувати зберігання даних із використанням хмарних сервісів;	лабораторні заняття		
2.5	вміти налаштовувати мережеву взаємодію між компонентами хмарного застосунку;	лабораторні заняття		
2.6	вміти створювати та використовувати контейнери для розгортання програмних застосунків;	лабораторні заняття		
2.7	вміти налаштовувати масштабування та балансування навантаження хмарного застосунку;	лабораторні заняття		
2.8.	вміти реалізовувати автентифікацію, авторизацію та розмежування доступу до хмарних ресурсів;	лабораторні заняття		
2.9.	вміти автоматизувати розгортання та оновлення програмного застосунку в хмарному середовищі;	лабораторні заняття		
2.1 1	вміти розробляти та розгортати програмні компоненти з використанням безсерверного підходу;	лабораторні заняття		
2.1 2	вміти оцінювати продуктивність, надійність і ресурсоемність хмарного застосунку та обґрунтовувати вибір відповідної конфігурації.	лабораторні заняття		
3.	Комунікація: вироблення у здобувачів практичних навичок проведення досліджень, обговорення та спільного вирішення актуальних задач із застосуванням хмарних технологій.	лабораторні заняття, аналітичне дослідження, дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій	виконання STEM проєктів, презентація, дискурс	до 12%
4.	Автономність та відповідальність: здатність самостійно обирати хмарні сервіси та технології відповідно до поставленого завдання, обґрунтовувати технічні рішення та відповідально оцінювати їх наслідки.	лабораторні заняття, дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій	виконання STEM проєктів, іспит	до 10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11	1.12	1.13	1.14
Програмні результати навчання														
ПРН25. Знати архітектуру програмного забезпечення та принципи проєктування, володіти технологіями та методологіями розробки та реалізації програмного забезпечення та мережними технологіями, мати практичні навички з адміністрування комп'ютерних мереж в процесі розробки, розгортання та супроводження програмного забезпечення, розуміти і застосовувати програмне забезпечення мережевого обміну, обміну з сенсорами, віддаленої та розподіленої обробки інформації в інтересах інтернету речей.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	2.8	2.9	2.10	2.11	2.12	3	4
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання здобувачів освіти: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами виконання лабораторних робіт, STEM проєктів і модульних контрольних робіт.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.14 (знання)** – до 36%;
- результати навчання – **2.1 – 2.12 (вміння)** – до 42%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – до 12%;
- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 10%.

–

Семестрове оцінювання:

- оцінюванню підлягають модульна контрольна робота, звіти та захист лабораторних робіт, STEM проєкти, активна робота на лекціях та лабораторних;
- упродовж семестру, після завершення лекційного матеріалу за змістовними модулями 1 (теми 1-6) та 2 (теми 7-10), орієнтовно на 12 тижні навчання проводиться письмова модульна контрольна робота у вигляді тестових завдань;
- отримання балів із застосуванням підходів неформальної освіти, а саме за проходження курсів та обов'язкове отримання сертифікату за темами дисципліни для досягнення результатів навчання дисципліни, а також набуття загальних та фахових компетенцій відповідно до ОПП;
- виконання та захист STEM проєкту за темами дисципліни для досягнення результатів навчання дисципліни, а також набуття загальних та фахових компетенцій відповідно до ОПП;

- участь у науковій конференції з публікацією за темами дисципліни для досягнення результатів навчання дисципліни, а також набуття загальних та фахових компетенцій відповідно до ОПП.

Вид роботи	Мін. балів	Макс. балів
Виконання та захист лабораторних робіт	10	20
Модульна контрольна робота	10	16
Виконання та захист STEM проєкту	10	40
Активна робота на лекціях та лабораторних заняттях		5
Опанування окремих результатів навчання шляхом інформальної освіти або завдяки участі у програмах неформальної освіти з обов'язковим отриманням сертифікату (перелік рекомендованих курсів узгоджено на засіданні кафедри програмних систем і технологій (протокол №1 від 30.08.2023) та включено до методичних рекомендацій з виконання лабораторних робіт) згідно Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної або інформальної освіти у програмах вищої або передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка П.1.6., 1.7, 2.8.		6
Участь у науковій конференції з публікацією за тематикою дисципліни		10

Здобувач самостійно обирає види діяльності, за допомогою яких може заробити бали в семестрі, але максимально можлива кількість балів складає 60 балів.

Кожна лабораторна робота оцінюється максимально в 4 бали, якщо всі завдання виконано, продемонстровано їх працездатність, звіт оформлено відповідно до вимог. Терміном виконання кожної лабораторної роботи є кожен третій тиждень від початку семестру.

STEM-проєкт оцінюється максимально в 40 балів за умови виконання всіх передбачених завдань, подання необхідної документації, відповідності отриманих результатів поставленій меті та вимогам до проєкту, належного обґрунтування використаних методів і технологій, а також успішного представлення та захисту виконаної роботи. Оцінювання проводиться відповідно до «Положення про оцінювання освітніх STEM-проєктів», затвердженого на засіданні кафедри програмних систем і технологій (протокол № 16 від «01» травня 2026 р.): <https://pst.knu.ua/academics/bachelor/evaluation-stem-projects/>

Підсумкове оцінювання (у формі іспиту):

- екзаменаційний білет складається з теоретичних і практичних завдань;
- максимальна кількість балів, які можуть бути отримані здобувачем на іспиті, – 40 балів;
- здобувач не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше ніж мінімальний пороговий рівень оцінки (30 балів);
- для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути менше 24 балів; при результаті підсумкового оцінювання, що складає менше 24 балів, виставляється оцінка незадовільно.

Мінімальний пороговий рівень оцінки, що може бути отримана протягом семестру, складає 50% від максимально можливої кількості балів, тобто 30 балів.

Для здобувачів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж пороговий мінімум, для отримання допуску до іспиту необхідно виконати та захистити лабораторні роботи та/або STEM проєкт. Модульна контрольна робота не перескладається. У випадку відсутності здобувача з

поважних причин відпрацювання та перездача модульної контрольної роботи здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» від 11 квітня 2022 року.

Умови допуску до підсумкового іспиту: обов'язковим для отримання допуску до складання іспиту є виконання та захист здобувачем лабораторних робіт та STEM-проектів, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни, а також виконання модульної контрольної роботи.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль знань здобувачів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою. Робота в семестрі поділяється на два змістових модуля. У змістовний модуль 1 входять теми 1-6, у змістовний модуль 2 – теми 7-10. Максимальна можлива кількість балів, що може бути отримана протягом семестру – 60 балів. Підсумковий контроль (іспит) проводиться у формі письмової роботи. Максимальна можлива кількість балів за іспит – 40 балів.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Лабораторні	СР
Змістовий модуль 1. Основи хмарних технологій та хмарної інфраструктури.				
1.	Тема 1. Вступ. Основні поняття хмарних технологій. Історія та передумови розвитку хмарних обчислень.	2	2	6
2.	Тема 2. Моделі хмарних обчислень. IaaS, PaaS, SaaS та моделі розгортання хмарної інфраструктури.	2	2	6
3.	Тема 3. Віртуалізація та хмарні обчислювальні ресурси. Віртуальні машини та їх налаштування.	2	2	6
4.	Тема 4. Хмарне зберігання даних. Типи сховищ та організація доступу до даних.	4	4	6
5.	Тема 5. Мережеві технології у хмарних середовищах. Віртуальні мережі, адресація та балансування навантаження.	4	6	10
6.	Тема 6. Архітектура хмарних застосунків. Основи проектування та розгортання програмних рішень у хмарному середовищі.	4	6	10
Змістовий модуль 2. Розгортання, безпека та керування хмарними застосунками				
7.	Тема 7. Контейнеризація програмних застосунків. Контейнери та їх використання у хмарних середовищах.	4	6	10
8.	Тема 8. Оркестрація контейнерів та масштабування хмарних застосунків.	4	6	10

9.	Тема 9. Безпека хмарних середовищ. Автентифікація, авторизація, керування доступом та захист даних.	2	4	6
10.	Тема 10. Моніторинг, автоматизація та сучасні технології хмарних обчислень. Serverless та edge computing.	4	2	6
	Модульна контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	34	40	76

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 34 год.;

Лабораторні заняття – 40 год.;

Самостійна робота – 76 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Buyya R., Broberg J., Goscinski A. Cloud Computing: Principles and Paradigms. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2011. 664 p.
2. Erl T., Monroy E. B. Cloud Computing: Concepts, Technology, Security, and Architecture. 2nd ed. Boston: Pearson, 2023.
3. Marinescu D. C. Cloud Computing: Theory and Practice. 3rd ed. Cambridge, MA : Morgan Kaufmann, 2022. 500 p.
4. Олексюк В. П., Спірін О. М. Основи хмарних технологій : навчальний посібник. Київ : ІЦО НАПН України, 2023.
5. Зінченко О.В., Іщераков С.М., Прокопов С.В., Серих С.О., Василенко В.В.. «Хмарні технології». - 2020.

Додаткові:

1. Mell P., Grance T. The NIST Definition of Cloud Computing. Special Publication 800-145. Gaithersburg, MD : National Institute of Standards and Technology, U.S. Department of Commerce, 2011.
2. Armbrust M., Fox A., Griffith R., Joseph A. D., Katz R., Konwinski A., Lee G., Patterson D., Rabkin A., Stoica I., Zaharia M. Above the Clouds: A Berkeley View of Cloud Computing. Technical Report No. UCB/EECS-2009-28. Berkeley : University of California, 2009. 25 p.
3. Kavis M. J. Architecting the Cloud: Design Decisions for Cloud Computing Service Models. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2014. 240 p.
4. Wittig A., Wittig M. Amazon Web Services in Action. 2nd ed. Shelter Island, NY : Manning Publications, 2018. 456 p.
5. Dotson C. Practical Cloud Security: A Guide for Secure Design and Deployment. 2nd ed. Sebastopol, CA: O'Reilly Media, 2023. 228 p.
6. Brikman Y. Terraform: Up & Running: Writing Infrastructure as Code. 3rd ed. Sebastopol, CA : O'Reilly Media, 2022.
7. Cloud Native Computing Foundation (CNCF) – <https://www.cncf.io>

Додаткові ресурси:

1. Amazon Web Services Documentation – <https://docs.aws.amazon.com>
2. Microsoft Azure Documentation – <https://learn.microsoft.com/azure>
3. Google Cloud Documentation – <https://cloud.google.com/docs>
4. IBM Cloud Docs – <https://cloud.ibm.com/docs>
5. Oracle Cloud Infrastructure Documentation – <https://docs.oracle.com/en-us/iaas>

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОЦІНЮВАННЯ STEM ПРОЄКТУ

Формалізовані критерії семестрова оцінка 60 = проєкт (40) + лабораторні / ДЗ (20) ECTS

1. Призначення і принципи

Оцінювання побудовано так, щоб кожен бал був підкріплений об'єктивним, перевірюваним фактом, а не враженням. Це знімає питання «а чому така оцінка?»: поруч із кожним критерієм наведено правило, яке однозначно зіставляє спостереження з рівнем виконання. Нижче – дві незалежні рубрики: для дисциплін із програмування та баз даних і для математичних дисциплін.

1. Вагові коефіцієнти, а не середнє. Кожен критерій має власну вагу в балах; бал критерію = вага × рівень виконання (рівень у відсотках, 0–100). Підсумок – сума цих балів, тож вклад кожного критерію прозорий і не «розмивається» усередненням.

2. Об'єктивність. Рівень виконання визначається вимірюваними ознаками: частка пройдених тест-кейсів, покриття тестами, кількість зауважень linter (програма, яка перевіряє код: **cpp lint** – перевірка відповідності стилю (від Google), **Roslyn Analyzers** / **.NET analyzers** – вбудовані прямо в компілятор C#, працюють у Visual Studio «з коробки»), частка вчасних задач, чек-листи «виконано / не виконано». Мінімум суб'єктивних формулювань.

3. Складність індивідуальної зони. Замість суб'єктивної «доданої вартості» на Зрізі 0 фіксується зона відповідальності здобувача вищої освіти та її рівень складності. Блок D оцінює складність × повноту виконання саме цієї зони: у команді проєкт може бути «експертним» для всіх, але особиста робота різна. Добре виконаний базовий рівень НЕ карається (80 %), а вищий рівень дає повний бал – це стимулює брати складніше.

4. Доброчесність як зовнішній множник. Порушення діє як множник М до підсумку ($M \times \text{MIN}(100; \Sigma + \text{Бонус})$), а не як окремий критерій, який можна «перекрити» іншими балами; за $M = 0$ підсумок дорівнює 0.

2. Формула розрахунку проєкту

Бал критерію = Вага × Рівень, % ÷ 100.

Рівень виконання вводиться у відсотках 0–100 (у правилах нижче 1.0 = 100 %, 0.8 = 80 % тощо).

Σ = сума балів усіх критеріїв проєкту (сума ваг = 100).

Підсумок проєкту (0–100) = $M \times \text{MIN}(100; \Sigma + \text{Бонус})$,

де М – множник академічної доброчесності (1.0 / 0.5 / 0.0), Бонус – over-score 0–5 балів (див. розділ 7). Множник застосовується ЗОВНІ, тому за $M = 0$ (груба фальсифікація) підсумок = 0 навіть із бонусом.

Цей підсумок проєкту (0–100) входить у семестрову оцінку як 40 балів ($\times 0.4$); решту 20 балів дають лабораторні / домашні роботи (розділ 10). Разом – 60 балів поточної семестрової оцінки (розділ 11). Груповий журнал-калькулятор рахує все це автоматично й одразу переводить у ECTS.

Переведення у ECTS та національну оцінку (за 100 %)

Бали (0–100)	ECTS	Національна оцінка
90–100	A	5 (відмінно)
82–89	B	4 (добре)
74–81	C	4 (добре)

64–73	D	3 (задовільно)
60–63	E	3 (задовільно)
35–59	FX	2 (незадовільно, з правом перескладання)

3. Командне проєктне оцінювання: що спільне, а що індивідуальне

Ключовий принцип:

Оцінка за проєкт – це оцінка ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ за роботу в командному проєкті, а не оцінка команди.

Тому бали розділені на дві складові:

- Командна складова – 30 балів проєкту (блок С, технічна/математична якість продукту; у семестрі → 12 балів). Команда створила один продукт, тож його якість – спільна відповідальність і оцінюється однаково для всіх членів команди.
- Індивідуальна складова – 70 балів проєкту (блоки А + В + D + E: процес, виконання власної зони відповідальності, складність цієї зони та захист; у семестрі → 28 балів). Ці бали свої в кожного здобувача вищої освіти.

Формула для кожного здобувача вищої освіти:

Оцінка_і = Продукт_команди (спільне) + Індивідуальне_і.

Це прибирає проблему «пасажира»: один написав половину системи, інший зробив два коміти – і вони не можуть отримати однаковий бал. Водночас 30 спільних балів створюють правильний стимул: мені недостатньо зробити лише свою частину – я зацікавлений, щоб команда довела продукт до робочого стану. Свідомо НЕ застосовується множник «командний бал × коефіцієнт внеску»: такі коефіцієнти швидко дають викривлення (коаліції, покарання team lead).

Для оцінювання цілої команди разом у калькуляторі є окремі аркуші «Команда...»: продукт С вводиться один раз, блоки А/В/D/E – на кожного здобувача вищої освіти, підсумок рахується кожному окремо.

4. Рубрика А · Програмування / Бази даних

Блок С – командна складова (однакова для всіх у команді). Блоки А, В, D, E – індивідуальні. Джерела даних: система контролю версій (Git: issue → branch → PR → коміти → review → merge), трекер задач, звіти інструментів (coverage, лінтер), фіксований набір приймальних тест-кейсів, захист.

Код	Критерій	Вага	Об'єктивне правило нарахування рівня (у %, 0–100)
А. Процес і дисципліна (індивід.)			
A1	Дотримання проміжних дедлайнів (чекпоінти) (3)	6	Рівень за дискретною шкалою (не частка): усі 3 чекпоінти вчасно з повним переліком артефактів → 1.0; 1 етап із затримкою ≤24 год → 0.8; 2 з 3 вчасно → 0.6; 1 з 3 → 0.4; жодного або постфактум → 0.
A2	Ведення репозиторію / логбука	5	+0.2 за кожен виконаний пункт (перевірка Git-історії): (1) ≥1 змістовний коміт/тиждень; (2) коміти прив'язані до issue; (3) README з інструкцією запуску; (4) лог рішень ≥5 записів «проблема→рішення»; (5) гілкова модель (не все в main).
A3	Опрацювання зворотного зв'язку	4	Рівень = частка зауважень із чекпоінтів, оформлених як issue і закритих до наступного етапу. 1.0 ≥90%; 0.8 = 70–89%; 0.6 = 50–69%; 0.4 = 30–49%; 0 = <30%.
В. Внесок і надійність (індивід.)			
B1	Виконання індивідуальної зони відповідальності	12	Зона фіксується на Зрізі 0. Рівень оцінюється за сукупністю артефактів (ланцюг issue → branch → PR → коміти → review → merge; код, архітектурні рішення, тести, документація, debugging); story points – лише один із доказів, не самоціль. Повний обсяг якісно → 1.0; переважно (незначні прогалини) → 0.8; частково → 0.6; фрагментарно → 0.4; мінімально → 0.2; не виконано →

			0. Авторство визначається за виконаною роботою, а не git blame.
B2	Виконання зобов'язань і комунікація ризиків	8	Рівень = частка взятих задач, які АБО виконані в узгоджений строк, АБО за якими ризик/затримку завчасно (до дедлайну) комуніковано з оновленням issue та новою датою. $1.0 \geq 95\%$; $0.8 = 80-94\%$; $0.6 = 60-79\%$; $0.4 = 40-59\%$; $0.2 = 20-39\%$; $0 = <20\%$. Мовчазний зрив дедлайну як виконане не зараховується.
B3	Результативність code-review	5	Зараховуються лише результативні рев'ю (провів рев'ю чужого PR → знайшов суттєву проблему або запропонував обґрунтоване покращення → автор відреагував → перевірено виправлення). ≥ 3 результативних → 1.0; 2 → 0.8; 1 → 0.5; 0 → 0. Кількість дрібних косметичних коментарів не враховується.
С. Технічна якість продукту (КОМАНДНЕ – однаково всім)			
C1	Функціональна коректність (приймальні кейси)	12	Рівень = пройдені приймальні тест-кейси / усього узгоджених кейсів (фіксований список кейсів). Прямий розрахунок частки.
C2	Обробка крайніх випадків і помилок	5	+0.2 за кожен: (1) валідація введення; (2) обробка порожніх/некоректних даних; (3) обробка винятків без аварійного завершення; (4) межові значення; (5) відсутність необроблених винятків у лог-файлі прогону.
C3	Автотести і покриття	6	$1.0 = \text{автотести} + \text{покриття} \geq 80\%$ (звіт інструмента) + CI ганняє тести; $0.8 = \text{автотести} + \text{покриття} \geq 60\%$; $0.6 = \text{автотести} + \text{покриття} \geq 40\%$; $0.4 = \text{автотести} \text{ є, покриття} < 40\%$; $0 = \text{автотестів немає}$.
C4	Якість коду за статичним аналізом	4	Critical/major зауважень лінера-аналізатора на 1000 рядків: $0 \rightarrow 1.0$; $\leq 2 \rightarrow 0.8$; $\leq 5 \rightarrow 0.6$; $\leq 10 \rightarrow 0.4$; $> 10 \rightarrow 0$. Інструментальна перевірка (pylint/ESLint/SonarQube).
C5	Цілісність і безпека роботи з даними / схеми БД	3	+0.2 за кожен застосовний пункт: (1) нормалізація ≥ 3 НФ або обґрунтована денормалізація; (2) PK/FK та обмеження цілісності; (3) індекси на полях пошуку/JOIN; (4) параметризовані запити (захист від ін'єкцій); (5) транзакції де потрібно. Для проєктів без БД – еквівалент для файлових даних (валідація, транзакційність, узгодженість).
Д. Складність зони відповідальності (індивід.)			
D1	Складність і повнота індивідуальної зони відповідальності	10	Зона фіксується на Зрізі 0 (для індивідуальних проєктів – весь проєкт). Рівень = складність зони × повнота якісного виконання: експертна зона повністю виконана (event-driven backend, складна авторизація, розподілені воркери тощо) → 1.0; просунута → 0.9; базова, повністю та якісно виконана → 0.8; зона виконана частково/спрощено → 0.4–0.5; тривіальний внесок (напр. README + шаблонний CRUD) → 0.2; не виконано → 0. Добре виконаний базовий рівень НЕ карається.
Е. Захист і розуміння (індивід.)			
E1	Відповіді за відкритим банком питань	12	Рівень = сума за відповіді / максимум. Здобувач вищої освіти отримує К питань з оприлюдненого банку; кожна відповідь: повна = 1, часткова = 0.5, немає = 0.
E2	Модифікація умови	5	2 заздалегідь заготовлені мікрозміни умови; кожна

	«на льоту»		коректно пояснена/реалізована = 0.5. Рівень = 0 / 0.5 / 1.0.
E3	Демонстрація запуску за README	3	Запускається з нуля за README без втручання автора у визначений ліміт часу → 1.0; із дрібним втручанням → 0.5; не запускається → 0.
РАЗОМ (сума ваг)		100	Підсумок = MIN(100; M × Σ(вага×рівень) + Бонус)

5. Рубрика Б · Математичні дисципліни

Блок С – командна складова. Блоки А, В, D, Е – індивідуальні. Джерела даних: робочий журнал і проміжні викладки, еталонний набір задач/кейсів для звірки результатів, відтворюваний скрипт розрахунку, захист.

Код	Критерій	Вага	Об'єктивне правило нарахування рівня (у %, 0–100)
А. Процес і дисципліна (індивід.)			
A1	Дотримання проміжних дедлайнів чекпоінти) (3	6	Рівень за дискретною шкалою (не частка): усі 3 чекпоінти вчасно з повним переліком артефактів → 1.0; 1 етап із затримкою ≤24 год → 0.8; 2 з 3 вчасно → 0.6; 1 з 3 → 0.4; жодного або постфактум → 0.
A2	Ведення робочого журналу / оформлення проміжних результатів	5	+0.2 за кожен пункт: (1) щотижневі записи ходу роботи; (2) кожен результат датований і з посиланням на метод/джерело; (3) проміжні викладки збережені й відтворювані; (4) лог помилок/виправлень ≥5 записів; (5) фінальні матеріали структуровані (LaTeX/ноутбук).
A3	Опрацювання зворотного зв'язку	4	Рівень = частка зауважень із чекпоінтів, урахованих і закритих до наступного етапу. 1.0 ≥90%; 0.8 = 70–89%; 0.6 = 50–69%; 0.4 = 30–49%; 0 = <30%.
В. Внесок і надійність (індивід.)			
B1	Виконання індивідуальної зони відповідальності (виведення / обчислення / розділи)	12	Зона фіксується на Зрізі 0. Рівень оцінюється за сукупністю: виконані виведення, обчислювальні експерименти, розділи, перевірки; підтверджено робочим журналом/репозиторієм. Повний обсяг якісно → 1.0; переважно (незначні прогалини) → 0.8; частково → 0.6; фрагментарно → 0.4; мінімально → 0.2; не виконано → 0.
B2	Виконання зобов'язань і комунікація ризиків	8	Рівень = частка взятих підзадач, які АБО виконані в узгоджений строк, АБО за якими ризик/затримку завчасно (до дедлайну) комуніковано з оновленням запису та новою датою. 1.0 ≥95%; 0.8 = 80–94%; 0.6 = 60–79%; 0.4 = 40–59%;

			$0.2 = 20\text{--}39\%$; $0 = <20\%$. Мовчазний зрив дедлайну як виконане не зараховується.
В3	Результативність взаємної перевірки розв'язків	5	Зараховуються лише результативні рецензії (перевірів розв'язок колеги → знайшов помилку або запропонував суттєве покращення → автор відреагував → перевірено виправлення). ≥ 3 результативних → 1.0; 2 → 0.8; 1 → 0.5; 0 → 0.
С. Математична якість (КОМАНДНЕ – однакове всім)			
С1	Коректність результатів (еталонний набір)	12	Рівень = задачі/кейси з результатом, що збігається з еталоном/аналітичним розв'язком у межах заданої похибки / усього кейсів. Прямий розрахунок частки.
С2	Строгість обґрунтування	6	+0.2 за кожен: 1) усі кроки виведення наведені; 2) названі теореми/методи з умовами; 3) перевірено умови застосовності методу; 4) наведено оцінку похибки/збіжності; 5) перевірка розмірностей/граничних випадків.
С3	Адекватність обраних математичних методів і моделей	5	+0.25 за кожен: 1) припущення явно виписані; 2) верифікація на відомому окремому випадку; 3) аналіз чутливості до параметрів; 4) порівняння з альтернативним методом/джерелом.
С4	Чисельна коректність і стійкість	4	+0.25 за кожен: 1) обробка крайніх (ділення на нуль, погана обумовленість); 2) контроль похибки округлення; 3) чисельно підтверджена збіжність; 4) відтворюваність (фіксовані дані/seed).
С5	Нотація й відтворюваність оформлення	3	+0.333 за кожен: 1) коректна й послідовна математична нотація; 2) усі позначення визначені; 3) наданий відтворюваний скрипт/викладки розрахунку.
Д. Складність зони відповідальності (індивід.)			
D1	Складність і повнота індивідуальної зони відповідальності	10	Зона фіксується на Зрізі 0 (для індивідуальних проєктів – весь проєкт). Рівень = складність зони × повнота якісного виконання: 1) експертна зона повністю виконана (нестандартне доведення, дослідницька/оптимізаційна задача) → 1.0; 2) просунута → 0.9; 3) базова, повністю та якісно виконана → 0.8; 4) зона виконана частково/спрощено → 0.4–0.5; 5) тривіальний внесок → 0.2; 6) не виконано → 0. 7) Добре виконаний базовий рівень НЕ карається.
Е. Захист і розуміння (індивід.)			
E1	Відповіді за відкритим банком теоретичних	12	Рівень = сума за відповіді / максимум. К питань з оприлюдненого банку; кожна: повна = 1,

	питань		часткова = 0.5, немає = 0.
Е2	Розв'язання видозміненої задачі «на льоту»	5	2 заготовлені мікрозміни параметрів/умов; кожна коректно розв'язана/пояснена = 0.5. Рівень = 0 / 0.5 / 1.0.
Е3	Демонстрація відтворюваності розрахунку	3	Перерахунок: з нуля відтворює результат → 1.0; частково → 0.5; ні → 0.
РАЗОМ (сума ваг)		100	Підсумок = MIN(100; M × Σ(вага×рівень) + Бонус)

6. Академічна доброчесність і політика щодо ШІ

Доброчесність застосовується як зовнішній множник М до підсумкового бала – Оцінка = М × MIN(100; Σ + Бонус):

М = 1.0 – порушень не виявлено.

М = 0.5 – встановлене порушення: плагіат, запозичення коду/викладок без атрибуції, недеклароване використання згенерованого коду. Застосовується за рішенням згідно з політикою кафедри.

М = 0.0 – груба фальсифікація результатів або видавання чужої роботи за власну; підсумок = 0 (навіть із бонусом), робота передається на розгляд комісії.

Політика щодо генеративного ШІ та пов'язаних інструментів і технологій

Використання інструментів метапрограмування в широкому сенсі, зокрема ШІ-інструментів генерації коду та інших інструментів, пов'язаних з генерацією і автоматичною обробкою текстів формальними і неформальними мовами в контексті процесу розробки ПЗ у процесі виконання проектної роботи є дозволеним (і, залежно від завдання роботи, може бути рекомендованим) за таких обов'язкових умов:

1) у файлі META-USAGE здобувач вищої освіти декларує застосовані принципи (мета)програмування, їх переваги і обмеження у контексті проектної роботи, а також конкретні застосовані інструменти, ключові запити до них, згенеровані фрагменти коду / інші артефакти;

2) на захисті здобувач вищої освіти демонструє володіння матеріалом файлу META-USAGE, зокрема, здатний відповісти на додаткові питання щодо обраної стратегії застосування згаданих інструментів та її порівняння з альтернативними стратегіями, що впливають з раніше пройденого матеріалу даної дисципліни та з попередніх дисциплін;

3) на захисті здобувач вищої освіти демонструє розуміння змісту згенерованих фрагментів коду / артефактів, способів перевірки їх якостей (наприклад, коректності, ефективності і т.д.), можливих шляхів їх подальшого використання.

Недекларований згенерований результат кваліфікується як порушення доброчесності (див. вище). Нездатність пояснити власний результат безпосередньо знижує бали блоку Е (захист) за відповідними правилами.

7. Механіка збору даних

Щоб критерії спиралися на факти, а не на пам'ять наприкінці семестру, впроваджуються чотири інструменти:

1. Зріз 0 (старт).

Здобувач вищої освіти фіксує план і – головне для команд – свою індивідуальну зону відповідальності та її рівень складності (базовий / просунутий / експертний).

Наприклад:

Петренко – API + авторизація;

Іваненко – рівень персистентності + міграції;

Сидоренко – асинхронні воркери + Redis.

Це вхід для блоків В і D.

2. Три чекпоінти (напр. 2-й, 5-й, 8-й тижні).

Здаються «сирі» напрацювання; оцінюються блоки А і частково В (процес). Кожне зауваження

оформлюється як issue/запис і має бути закрито до наступного етапу – це прямо вимірює критерій А3.

3. Відкритий банк питань.

Заздалегідь оприлюднений перелік питань за категоріями. Захист у командному проєкті проводиться персонально для кожного (за свою частину + за проєкт загалом); кожна відповідь оцінюється за чек-листом повна/часткова/немає. Саме захист найнадійніше виявляє реальний внесок.

4. Анонімна взаємооцінка (peer-review) – датчик аномалії.

Індекс не змінює бал автоматично; за істотної розбіжності з об'єктивними артефактами (Git/issue/PR) викладач проводить додаткову індивідуальну перевірку. Прямий коефіцієнт «бал × думка команди» не застосовується. Готова форма – на аркуші «Peer-review» калькулятора.

8. Приклад: одна команда – різні семестрові оцінки

Команда зробила хороший продукт, тож командна складова однакова для всіх: $C = 27/30$. Спочатку рахуємо підсумок проєкту (0–100), потім семестрову оцінку = проєкт × 0.4 + лабораторні (0–20):

Здобувач вищої освіти А (активно працював):

$A = 14, B = 23, D = 9, E = 18 \rightarrow \text{проєкт } 27 + 64 = 91/100 \rightarrow 36.4/40$. Лабораторні 18/20.

Семестр 54.4/60 (90.7 %) $\rightarrow$ ECTS A / 5.

Здобувач вищої освіти Б (працював менше):

$A = 12, B = 14, D = 7, E = 16 \rightarrow \text{проєкт } 27 + 49 = 76/100 \rightarrow 30.4/40$. Лабораторні 15/20.

Семестр 45.4/60 (75.7 %) $\rightarrow$ ECTS C / 4.

Здобувач вищої освіти В (майже не працював):

$A = 5, B = 4, D = 3, E = 8 \rightarrow \text{проєкт } 27 + 20 = 47/100 \rightarrow 18.8/40$.

Це НИЖЧЕ порога 20/40, тож проєкт не складено.

Попри лабораторні 12/20, семестрова не виставляється: здобувач вищої освіти іде на перескладання проєкту.

Один продукт, одна команда – але А, С і незарахування. Проєкт не рятують ні спільний продукт, ні лабораторні, якщо особиста участь у проєкті нижча за поріг. Увесь цей розрахунок робиться в груповому журналі автоматично.

9. Лабораторні та домашні роботи (20 балів)

Лабораторні й домашні роботи – обов'язковий ІНДИВІДУАЛЬНИЙ компонент семестрової оцінки (20 балів). Їхнє призначення – перевірити ШИРИНУ компетентностей кожного здобувача вищої освіти. У командному проєкті людина неминує спеціалізується (один робить API, інший – схему БД, третій – тести), а лабораторні гарантують, що кожен особисто виконав базові результати навчання: JOIN, транзакції, індекси, нормалізацію, розв'язання типових задач тощо.

Як оцінюється кожна робота

Робота оцінюється не за принципом «здав / не здав», а сукупно:

75 % – правильність виконання

25 % – короткий індивідуальний захист (буквально 2–3 хвилини усних запитань).

Захист успадковує політику щодо III: якщо здобувач вищої освіти не може пояснити власний результат, частина «правильність» не зараховується. Захист можна проводити вибірково (частина здобувачів вищої освіти за пару).

Підрахунок підсумку L (0–20)

Кожна робота має «сиру» вагу за складністю (простий ≈ 5 , середній ≈ 8 , складний ≈ 12), а її виконання оцінюється у відсотках 0–100. Підсумок нормалізується, тому кількість робіт (до 12) і їхня складність можуть бути будь-якими:

$$L = 20 \times \Sigma(\text{вага} \times \text{оцінка}) / \Sigma(\text{вага} \times 100).$$

Роботи, які здобувач вищої освіти ще не складав, лишаються порожніми й у підрахунок не входять – тож журнал коректний і посеред семестру. Усі ці оцінки викладач веде в журналі групи (аркуш «Завдання_Д3»), а підсумок L рахується автоматично для кожного здобувача вищої освіти.

10. Семестрова оцінка: 60 = 40 (проєкт) + 20 (лабораторні / ДЗ)

У семестрову оцінку проєкт входить масштабованим ($\times 0.4 = 40$ балів), а решту 20 балів

дають індивідуальні лабораторні / домашні роботи. Це зберігає всю логіку побудованих критеріїв – треба лише помножити підсумок проєкту на 0.4.

Модель, яку легко пояснити здобувачеві вищої освіти:

20 - «Я вмю» (індивідуальні лабораторні / ДЗ)

+ 28 - «Я зробив» (особистий внесок у проєкт: $A + B + D + E, \times 0.4$)

+ 12 - «Ми зробили» (спільний продукт С, $\times 0.4$)

= 60 балів поточної семестрової оцінки

Отже лише 20 % загальної оцінки залежить безпосередньо від спільного результату команди (12 із 60), а 80 % підтверджуються власною діяльністю здобувача вищої освіти.

Масштабування проєкту ($\times 0.4$)

1. Процес і дисципліна: $15 \rightarrow 6$.

2. Особистий внесок і надійність: $25 \rightarrow 10$.

3. Якість спільного продукту: $30 \rightarrow 12$.

4. Складність індивідуальної зони: $10 \rightarrow 4$.

5. Індивідуальний захист: $20 \rightarrow 8$.

Разом 40. Ваги й правила всередині проєкту не змінюються.

Поріг проєкту (щоб лабораторні не компенсували неучасть)

Проектна складова вважається складеною лише за умови ≥ 20 із 40 балів. Інакше семестрова оцінка не виставляється до перескладання проєкту. Це прибирає абсурдну ситуацію, коли здобувач вищої освіти має високі бали за лабораторні, але фактично не працював над центральною для дисципліни проєктною діяльністю. За $M = 0$ (груба фальсифікація) проєкт = 0, тож поріг не проходить автоматично.

Чому 40 + 20, а не 45 + 15 чи 30 + 30

40 + 20 водночас робить проєкт головним (дві третини балів) і лишає достатню вагу, щоб перевірити, що кожен здобувач вищої освіти особисто опанував базові результати навчання, а не лише свою роль у команді. 45 + 15 надто звужує цю індивідуальну «страховку ширини»; 30 + 30 розмиває акцент на проєкті, який є основною освітньою технологією дисципліни.

Місце у 100-бальному курсі

Ці 60 – поточний контроль; решта 40 – екзамен або залік. Для дисципліни із заліком без екзамену 60 балів нормалізуються до 100 ($\times 100/60$). Усе це реалізовано в груповому журналі-калькуляторі: на аркушах «Проект» і «Завдання_ДЗ» викладач ставить рівні у %, а аркуш «Відомість» сам збирає для кожного здобувача вищої освіти проєкт (40) + лабораторні (20) = семестрову оцінку, перевіряє поріг і видає ECTS.

11. Примітки щодо застосування

Індивідуальні (не командні) проєкти: блок С стає теж індивідуальним (весь продукт – робота одного здобувача вищої освіти), решта критеріїв застосовується без змін; для соло-проєкту не використовуються В3 (code-review/взаємоперевірка) і peer-review – рекомендовано перенести 5 балів В3 у С1. Сума ваг залишається 100.

Готовий груповий журнал-калькулятор (окремі файли для програмування/БД і для математичних дисциплін) веде цілу групу.

Аркуш:

«Група» (список і команди),

«Спільна_якість / Продукт_команд» (продукт С на команду),

«Проект» (індивідуальні А/В/Д/Е кожному),

«Завдання_ДЗ» (лабораторні/ДЗ, до 12 робіт)

«Відомість», яка сама збирає семестрову оцінку 60 з ECTS.

Заповнюються лише жовті клітинки; рівні вводяться у відсотках (0–100). Правила виставлення % спливають підказкою при кліку на клітинку і продубльовані на аркуші «Критерії».